

Trajectondersteuning

Intersectorale terugkoppeling
Exploratie ondersteuningsvormen en verdere
stappen

27 februari 2025

Overzicht

Situering trajectondersteuning (Opgroeien)

- Trajectondersteuning in het Vlaams regeerakkoord en de beleidsnota WVG en armoedebestrijding
- Trajectondersteuning in het kaderdecreet Vroeg en nabij (incl. memorie van toelichting)

Het exploratief onderzoek (Odisee)

- Onderzoeksopzet
- Hindernissen en aandachtspunten
- Bevindingen
- Overwegingen voor mogelijke verdere stappen

Voorstel verdere stappen (Opgroeien)

Situering trajectondersteuning (Opgroeien)

Trajectondersteuning in het Vlaams regeerakkoord en de beleidsnota 'WVG en armoedebestrijding'

Regeerakkoord (2024): zie verwijzingen naar **geïntegreerd(e) zorg en ondersteuning, dienst- en hulpverlening, aanpak, benadering, aanbod en beleid** vanuit **verschillende domeinen**

Regeerakkoord (2024, p. 99): Politiek, ambtelijk en politiek-ambtelijk slaan we de handen in elkaar om **verkokering** te **doorbreken** en naar **échte samenwerking** te gaan. De Vlamingen hebben tenslotte **recht** op een **optimale dienstverlening** vanuit de Vlaamse overheid.

Situering trajectondersteuning (Opgroeien)

Trajectondersteuning in het Vlaams regeerakkoord en de beleidsnota 'WVG en armoedebestrijding'

Regeerakkoord (2024, p. 122): **Continuïteit tijdens én na het hulpverleningstraject** is belangrijk. Er worden maximale inspanningen gedaan om jongeren in de jeugdhulp van trajectbegeleiding te voorzien.

Regeerakkoord (2024, p. 145)

DE STRIJD TEGEN **ARMOEDE** - Een sterke sociale cohesie op lokaal niveau
'Kinderen in armoede help je door het hele gezin te ondersteunen. Lokale besturen kunnen daarvoor een beroep doen op **lokale gezinscoaches** die kwetsbare gezinnen intensief begeleiden naar sociale rechten, hulporganisaties en de arbeidsmarkt.'

Situering trajectondersteuning (Opgroeien)

Trajectondersteuning in het Vlaams regeerakkoord en de beleidsnota 'WVG en armoedebestrijding'

Beleidsnota 'WVG en armoedebestrijding', Caroline Gennez (2024, p. 94): Een van deze uitdagingen ligt in het **organiseren van zorg- en ondersteuningstrajecten op maat van de aanstaande ouder, het kind, de jongere, zijn gezin en context**, We organiseren hiertoe de nodige samenwerking en bundeling van krachten tussen de eerstelijns- en andere zorg- en hulpverleningsactoren, de lokale basisvoorzieningen en de lokale besturen. **Continuïteit** tijdens én na het hulpverleningstraject is belangrijk. Er worden maximale inspanningen gedaan om jongeren in de jeugdhulp van **trajectbegeleiding** te voorzien en maken de verbinding met de methodiek van lokale gezinscoaches. Gezinnen in een maatschappelijk kwetsbare positie worden **op maat** begeleid vanuit een **vertrouwensrelatie**. Er wordt **flexibel** ingespeeld op de noden vanuit een zo open mogelijke **generalistische blik** op de verschillende levensdomeinen samen met de gezinnen voor de uitdagingen waarmee ze geconfronteerd worden. We kiezen ervoor om hiervoor geen nieuwe structuren op te trekken, maar **vertrekken maximaal** van al **bestaande aanbod**. Een onderzoeksrapport bezorgt ons begin 2025 een analyse en benchmark van huidige praktijken t.o.v. het concept trajectondersteuner.

Situering trajectondersteuning (Opgroeien)

Trajectondersteuning in het **decreet over de organisatie van een geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid** (2024)

- Art. 12: Om de doelstellingen, vermeld in artikel 7 tot en met 11, te realiseren, kunnen **kinderen, jongeren**, hun **gezin** en **context**, en **aanstaande ouders** rekenen op ondersteuning door een trajectondersteuner **als ze daar behoefte aan hebben**. De actoren binnen het geïntegreerd jeugd- en gezinsbeleid organiseren zich zodanig of werken met elkaar samen opdat de ondersteuning, vermeld in het eerste lid, effectief gerealiseerd wordt, en de betrokkenen voor wie de trajectondersteuning wordt voorzien mee kunnen bepalen wie die rol voor hen zal opnemen.

Situering trajectondersteuning (Opgroeien)

Trajectondersteuning in het **decreet over de organisatie van een geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid** (2024)

- Art 12, 11° + Memorie van toelichting (2024, p. 21): De **trajectondersteuner is** ... een vast ankerpunt. Een vast baken, die fungeert als aanspreekpunt en brugfiguur ten aanzien van de aanstaande ouder, het kind, de jongere, zijn gezin en context, die mee volgt en ook actief mee kan ondersteunen ...
Trajectondersteuner als één van de middelen om **continuïteit en toegankelijkheid te bevorderen** ... verschillende vormen van continuïteit helpen verzekeren.

Situering trajectondersteuning (Opgroeien)

Trajectondersteuning in het **decreet over de organisatie van een geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid** (2024)

- De opdracht voor het opnemen van de rol van ‘trajectondersteuner’ wordt bij de **netwerken binnen het geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid** gelegd. Het netwerk neemt ook een rol op het vlak van vorming en ontwikkeling van trajectondersteuners op. Binnen de netwerken zal over de verdere concrete realisatie van dit concept een degelijk afsprakenkader moeten bestaan. Een **leidraad**, uitgewerkt door de verschillende betrokken agentschappen, kan richtinggevend zijn bij het uitwerken van dit afsprakenkader. Het **inspiratiekader voor lokale gezinscoaches**, kan hier inspiratie bieden.
- De **Vlaamse Regering bepaalt bijkomende richtlijnen en voorwaarden** waar de trajectondersteuner, vermeld in het eerste lid, aan voldoet.

Situering trajectondersteuning (Opgroeien)

Basisnota 'Trajectondersteuner':

- Inhoud decreet en memorie
- Verdere uitwerking doelstellingen, taakbepaling, opdrachten,...
- Fundament voor verdere discussies, samen met vergelijkend onderzoek Odisee

Exploratief onderzoek Odisee

Onderzoeksteam:

Kristien Nys, Joris Van Puyenbroeck, Simonne Vandewaerde, Gianni Loosveldt en Kathleen Emmery (Kenniscentrum Gezinswetenschappen)
Esther Stoové (Orthopedagogie)

Overzicht exploratief onderzoek Odisee

- ▣ Onderzoeksopzet

- ▬ Looptijd
 - ▬ Insteek

- ▣ Hindernissen en aandachtspunten

- ▣ Bevindingen

- ▣ Overwegingen voor mogelijke verdere stappen

Onderzoeksopzet

▣ Looptijd:

- ▬ Exploratiefase: 14 november – 24 december 2024

▣ Insteek: kenmerken trajectondersteuning

- ▬ Kaderdecreet 2024, incl. Memorie van toelichting
- ▬ Mogelijke aanvullende kenmerken vanuit de exploratie van de 24 ondersteuningsvormen (zie verder):

Doelgroep(en), doelstelling(en), werkniveau, wie ondersteunt, (lokale)inbedding en regie, looptijd, intensiteit, principes (cf. generalistisch, proactief, krachtgericht, participatie, outreachend, regie, rekening houden/werken met context enz.), houding en competenties trajectondersteuner, disciplines

Onderzoeksopzet

▣ Insteek: 24 concepten - ondersteuningsvormen

- Zie verwijzingen in kaderdecreet 2024 en memorie van toelichting + aanvullingen vanuit Opgroeien
- Focus **0-25 jarige kinderen en hun ouders**, ondersteuningsvormen vanuit verschillende beleidsvelden- en domeinen, niet exhaustief, overlap*, varianten binnen een ondersteuningsvorm (zie verder)

1G1P	CAW- trajecten	Draaischijffunctie CLB	OCMW
Brugfiguren	Consulenten (OCJ, SDJ, VK)	Gezinscoaching	Trajectgezel (Arktos vzw)
Buddyprojecten	Contextbegeleiding Jeugdhulp	JAC-trajecten	Vertrouwenspersoon
Casemanagement Zorg	Contextbegeleiding VAPH	Jeugdhulpregie (Bovenlokale teams jeugdhulp)	Zorgcoördinatie*
Casusregie	Doelgerichte zorg*	Jeugdwelzijnswerk	Zorggarantie jonge kind (Bovenlokale teams jeugdhulp)
GBO-samenwerkingsverband	D.O.P.-trajecten	Lokale teams Kind en Gezin	Zorgregisseurs

Onderzoeksopzet

▣ Insteek voor de exploratie en beschrijving van de 24 ondersteuningsvormen

- ▬ Regelgeving
- ▬ Wetenschappelijke bronnen: onderzoeksrapporten, artikels enz.
- ▬ Praktijkbeschrijvingen:
 - Informatie vanuit het werkveld en de overheid die gericht is op kinderen, jongeren, ouders, gezinnen en op (potentiële) professionals (bv. vacatures)
 - Aanvullende informatie en/of feedback van stakeholders

▣ Penhouders voor de fiches en overzichten: onderzoeksteam Odisee

- ▬ Objectivering
- ▬ Werkveld en bevoegde instanties niet belasten om beschikbare informatie in een kort tijdsbestek en volgens de rubricering van trajectondersteuning in het kaderdecreet bij elkaar te plaatsen ...

Onderzoeksoopzet

▣ Voorliggende output: exploratieve overzichten

- ▬ 24 fiches: in elke fiche wordt 1 ondersteuningsvorm naast de kenmerken in het kaderdecreet en de memorie van toelichting gepositioneerd
- ▬ 1 geïntegreerd overzicht van de betrokken beleidsdomeinen, - velden en - bevoegdheden (per ondersteuningsvorm)
- ▬ 1 geïntegreerd overzicht van de 24 ondersteuningsvormen volgens de kenmerken in het kaderdecreet, de memorie van toelichting en mogelijke aanvullende kenmerken
 - ▣ Indicatieve kleurcodes voor de mate van aansluiting bij de kenmerken van trajectondersteuning

parallel met TO in kaderdecreet Vroeg en nabij	gedeeltelijk parallel met TO in kaderdecreet Vroeg en nabij	niet parallel met TO in kaderdecreet Vroeg en nabij
geen informatie, onduidelijk	geen bepalingen daarover in regelgeving of te beperkt tot een algemene formulering > niet ingevuld	mogelijke aanvullende kernelementen > al dan niet noodzakelijk voorwaarden voor trajectondersteuning (?)

Hindernissen en aandachtspunten

▣ Korte looptijd onderzoek

- Onmiddellijk gestart met inventarisatie volgens kenmerken regelgeving en memorie
- Beperkingen
 - Beperkte optimalisering van rubricering (cf. overlap)
 - Aanvullende kenmerken niet systematisch in beeld ➤ zie
 - Omvangrijk overzicht

mogelijke aanvullende kernelementen > al
dan niet noodzakelijk voorwaarden voor
trajectondersteuning (?)

▣ Basis om verder te werken

- *Nog verder aanvullen? Profiel en voorwaarden scherp stellen?*

Hindernissen en aandachtspunten

▣ Korte looptijd onderzoek

- ▬ Geen uitbreiding aantal ondersteuningsvormen mogelijk
 - Bv. Diensten maatschappelijk werk mutualiteiten, Bijstandsorganisaties, schooluitvaltrajecten (onderwijs-welzijn), Ideale wereld project 'Co-ncept Jeugdhulp', Miriamprogramma (OCMW), ...
➤ *waar mogelijk een link naar deze (deels) gelijkaardige werkingen in de fiches*
- ▬ Geen systematisch overzicht alle lokale of organisatiespecifieke varianten van een ondersteuningsvorm mogelijk
 - Bv. 1G1P, buddywerking, brugfiguren, casusregie (Veilig Huis) e.a. ➤ *opmerking en/of opname van illustratie van verschil*
- ▬ Geen systematische stakeholders-terugkoppeling voor al de ondersteuningsvormen

Hindernissen en aandachtspunten

▣ Scharnierpunt van gewijzigde regelgeving of organisatie(vorm)

- ▬ Informatie up to date? Loopt programma nog?
 - Bv. zorgregisseur ➤ *check stakeholders*
 - Bv. Jeugdhulpregie (Afdeling Continuïteit en Toegang: transitie naar Afdeling Bovenlokale Teams)
- ▬ Uitzonderlijk: niet correcte, afwijkende informatie op (overheids)webpagina's

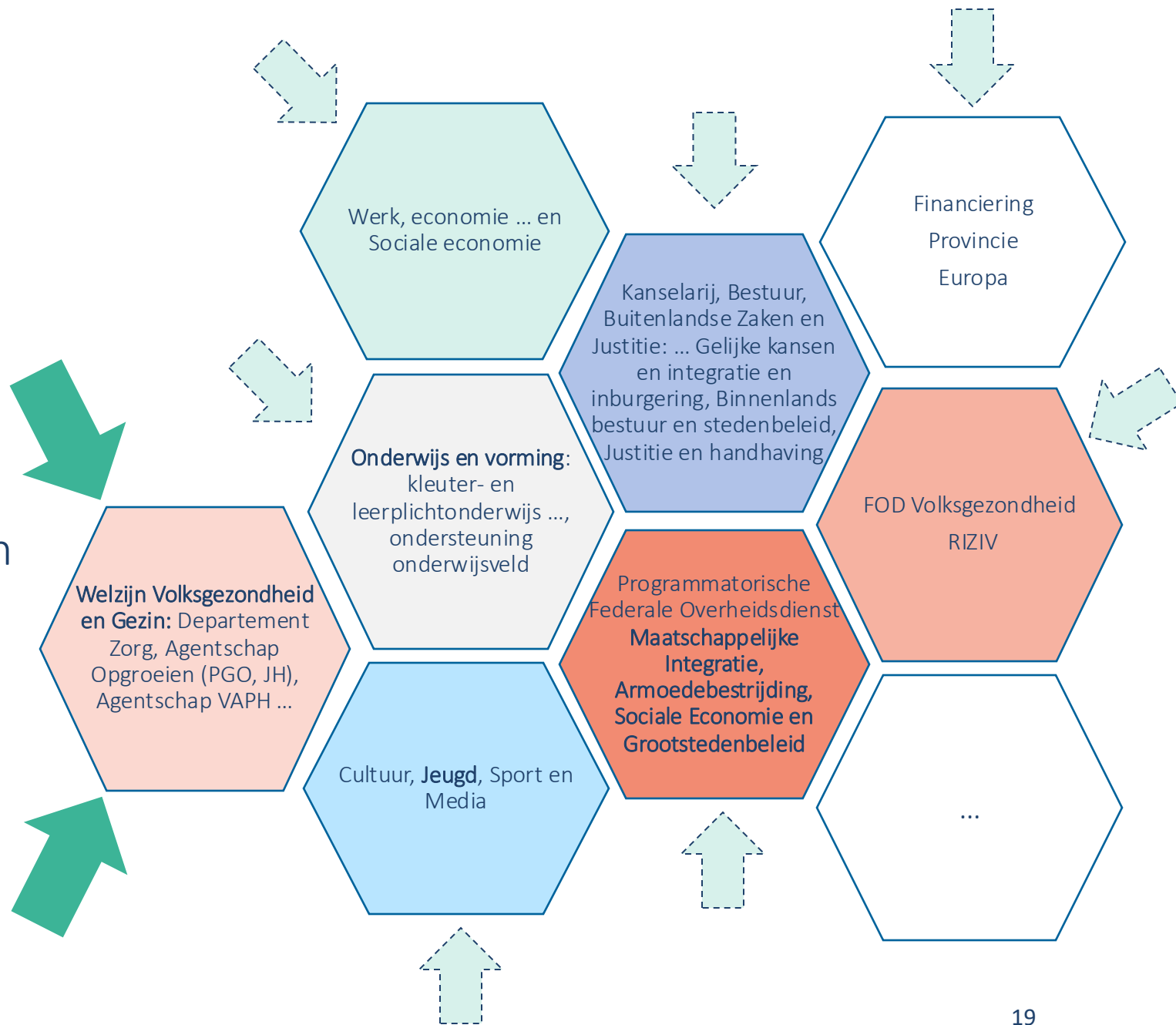
▣ Blinde vlekken

- ▬ Effectief bereik beoogde leeftijdsgroep?
- ▬ Geen (expliciete) informatie over aantal kenmerken ➤ *zie lege vakken*
- ▬ Worden opdrachten door alle uitvoerders of werkingen effectief opgenomen?
 - Zie supra: lokale en/of organisatiespecifieke uitvoeringen
 - Bv. 1G1P, buddywerking, brugfiguren, casusregie (Veilig Huis), CAW- en JAC-trajecten, ... ➤ *zie opm.*

Bevindingen

▣ Beleidsdomeinen, velden en bevoegde instanties

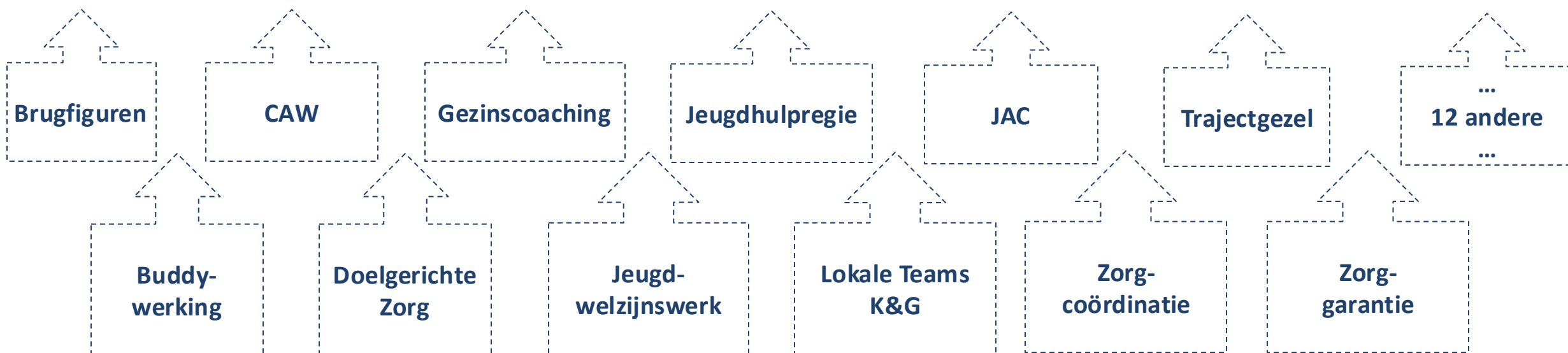
- Initiëren 'gelijkaardige' ondersteuningsvormen
- Staan in voor of zijn betrokken bij verschillende ondersteuningsvormen
- Van linken leggen naar ... tot werken vanuit een samenwerkingsverband of kernpartnerschap

Bevindingen

▣ Beleidsdomeinen, velden en bevoegde instanties

Onderwijs en vorming • CLB-draaischijffunctie • 1G1P • Trajectgezel • ...	Jeugd • Jeugdwelzijnswerk • Trajectgezel • ...	Werk en sociale economie ... • Trajectgezel • ...	Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie • 1G1P (lokaal bestuur) • Casusregie (Veilig Huis) • Brugfiguren • Consulanten (OCJ, SDJ, VK) • ...	Federale overheidsdiensten: Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid • (Miriam-programma) • (Born in Belgium) • ...
--	---	--	--	--

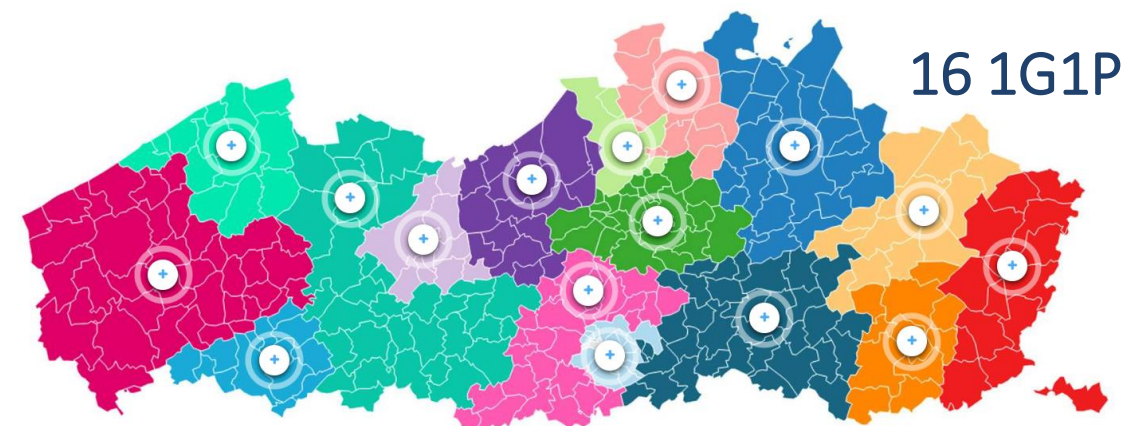
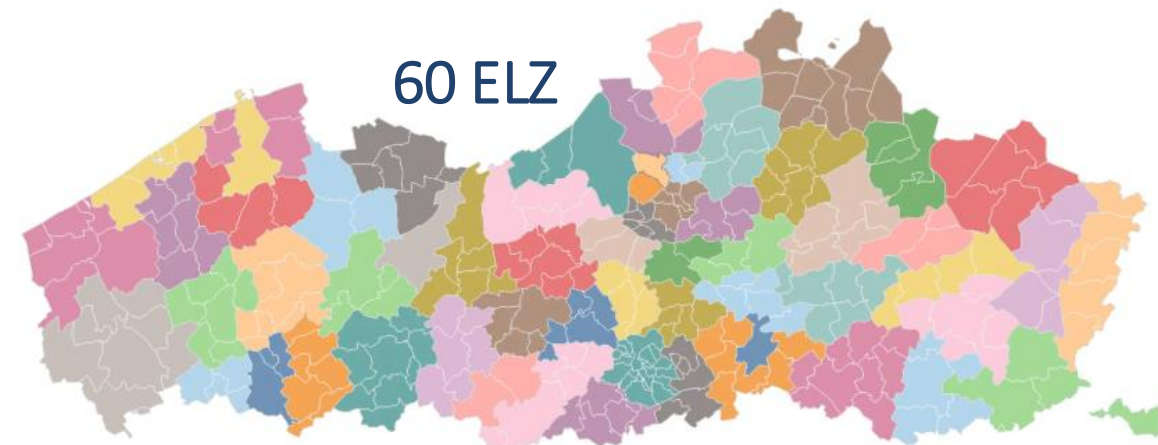

Bevindingen

▣ Werkingslocatie en organisatieniveau

▸ Vlaanderen – Vlaanderen en Brussel

- Lokaal: buurt/wijk, gemeente
- Regionaal: intergemeentelijk, eerstelijnszone(s)
- Gerechtigelijk arrondissement - Provinciaal

Bevindingen

▣ Weringslocatie en organisatieniveau

▬ Fysieke (en relationele) nabijheid: 'zo nabij als mogelijk in de leefomgeving'

- Lokale werkingen (gemeentelijk – intergemeentelijk) - Regionale/provinciale werkingen
- Focus - finaliteit van de ondersteuning:
 - ▼ Regie in termen van:
 - ▬ Opstellen jeugdhulpverlenings-, ondersteunings-, handelings-, doelgericht zorg-, ...-plan
 - ▬ Betrokkenen tot bij nabije hulp of ondersteuning brengen
 - ▬ Informeren – vraagverheldering – planning - linking
 - ▼ Ondersteuning in en mét het gezin:
 - ▬ Uitvoering ('on the floor' aan de slag) – monitoring – evalueren

▬ Outreachend (kunnen) werken

- Met oog op toeleiding: in de leefomgeving, in de buurt, in/via laagdrempelige initiatieven (vindplaatsen)

Bevindingen

▣ What's in a name?

- ▬ Verschillende concepten voor gelijkaardige ondersteuning + Gelijkaardige concepten voor verschillende ondersteuningsvormen en ondersteuners
 - Benaming van de **ondersteuningsvorm**
 - ▾ zie fiche-benaming (bv. regie) - al dan niet expliciete verwijzing naar TO in de aanpakbeschrijving
 - ▾ Bv. ELZ-niveau: Doelgerichte zorg – Zorgcoördinatie (cf. 'lokaal specifieke informatie')
 - Benaming van de **ondersteuner, begeleider of hulpverlener**
 - ▾ Ankerfiguur, basiswerker, brugfiguur, buddy, casemanager, casusregisseur, coach, contextbegeleider, gezinscoach, gezinsbegeleider, sleutelfiguur, (integrale) trajectbegeleider, trajectgezel, trajectregisseur, zorgregisseur, zorgmanager ...
 - ▾ Bv. (deels)verschillende rolinvulling gezinscoach in 1G1P en in methodiek gezinscoaching
 - ▬ Bv. Al dan niet één gemeenschappelijk plan, intensiteit (beperkt versus meermaals per week en onbepaald), looptijd (kortdurende begeleiding versus onbepaald)

Bevindingen

▣ Wat is (specifiek) trajectondersteuning?

- In elkaar overvloeiende werkingen: trajectondersteuning en groepswerking en/of onthaal, inloop ...
 - Bv. Jeugdwelzijnswerk, JAC ➤ *sterkte van de werking én voor de doelgroep*
- Lokale, werkingsgebied-specifieke en/of organisatie-gebonden varianten in een ondersteuningsvorm
 - 1G1P, buddywerking, brugfiguren, casusregie (Veilig Huis), CAW en JAC-trajecten, CLB-werking e.a. ➤ *geen eenduidig of afgelijnd beeld*

Bevindingen

▣ *Aanvullende (?)* kenmerken in memorie van toelichting

- Betrokkenen kunnen keuze trajectondersteuner mee bepalen
- ‘Niet zonder meer’ vrijwilligers als trajectondersteuner
- Looptijd: vóór er hulp is, zo lang er behoefte is, in crisissituatie, na afronding, terugvalbasis, als andere hulp gestopt is ...
 - *Kaderdecreet, Art.2: 8° geïntegreerde zorg en ondersteuning: samenwerking ... in het streven naar een samenhangende en continue zorg voor en ondersteuning van de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood en zijn mantelzorgers, waarbij de zorg- en ondersteuningsnood en de context van de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood het uitgangspunt vormen tijdens de hele levensloop;*
- Intensiteit: vinger aan de pols houden bij minder ondersteuningsnoden ...
 - *wisselende intensiteit naargelang behoefte*

Bevindingen

▣ Doelgroep

▸ Regelgeving

- Decreet: 'voor elk gezin, elke jongere, die daar **behoefte** aan heeft'
- Memorie: '... intensieve ondersteuning biedt of kan bieden op maat van **kwetsbare gezinnen met kinderen die kampen met diverse, vaak complexe problemen**

▸ In de praktijk

- Gezinnen, kinderen en jongeren, jongvolwassenen, ouders, personen (zorg en ondersteuningsnood, werkzoekenden), burgers
- Algemeen tot meer specifiek beschreven groepen in een kwetsbare situatie
 - ▾ Maatschappelijk kwetsbare positie – niet genoeg middelen - vermoeden van handicap - complexiteit en/of hardnekkigheid problemen, meervoudige hulpverleningsnoden - ... - verontrusting - ... - noodsituatie, (verhoogd risico) intrafamiliaal geweld
- Toeleiding: andere (eigen) werking (bv. reguliere werking of nulde of 1^e lijn, onthaal, ontmoeting, school, deeltijds onderwijs, MFC e.a. gespecialiseerde zorg of hulp) - outreachend, nog geen andere hulp

Bevindingen

▣ Doelstellingen

- Regelgeving: globaal geformuleerde doelstellingen = 'ruimte' voor o.a. verschillende operationaliseringen
 - Antwoorden op zorg en ondersteuningsvragen ✓
 - Versterken welzijn: op paar uitzonderingen na, een of meerdere facetten van welzijn ✓
 - Toegankelijke dienstverlening (incl. i.s.m. anderen ...): 19/24 ✓
 - Rechtenkennis- en realisatie: 10/24 ✓
 - Participatie aan de samenleving: 10/24 ✓ + 2 ?
 - Preventie en vroegdetectie: 9/24 ✓
 - Sociale positie versterken ...
 - Meer sociaal rechtvaardige samenleving ...

[illegible]

[illegible]

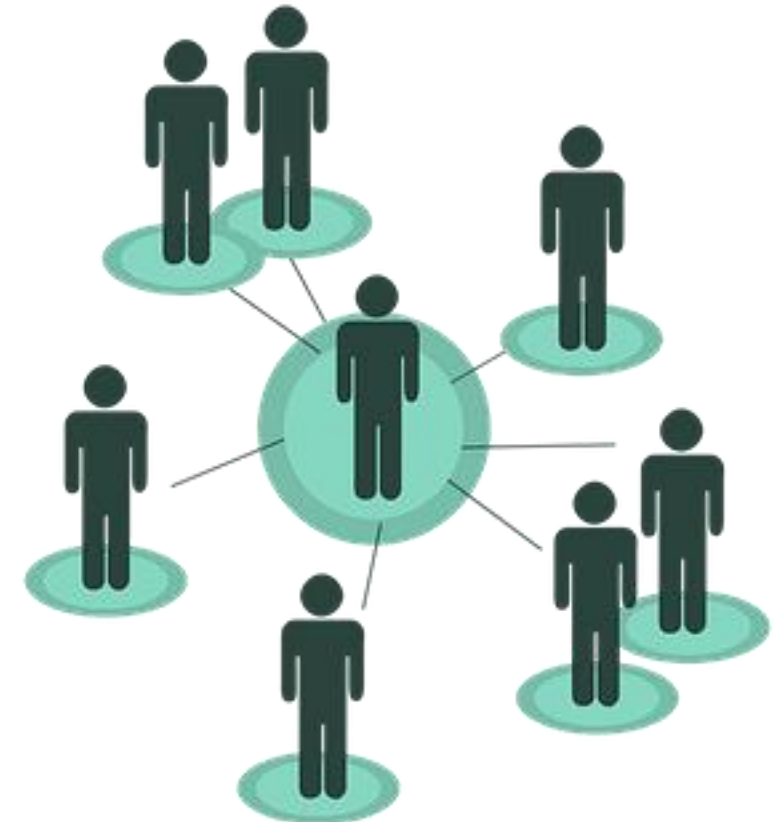
Bevindingen

▣ Insteek

- ▬ Op 3 na 'vrijwillig'

▣ Werkniveau

- ▬ Integraal in termen van 'betrokkenen': gezin en context, informeel en formeel netwerk
 - ▣ vnl. outreachende ondersteuningsvormen
- ▬ Werken met ouders:
 - ▣ minder (uitgesproken of systematisch) aan de orde bij ondersteuningsvormen met bv.
 - Jongerenoriëntatie
 - Breder (ouder) leeftijdsgroepbereik
- ▬ Werken met (in)formeel netwerk:
 - ▣ blijft een uitdaging

Bevindingen

▣ Wie ondersteunt

- Merendeel 1 (*vaste*) persoon (17/24) – Andere: organisatieniveau of niet duidelijk
- Keuzemogelijkheid betrokkene: uitzonderlijk (buddy, vertrouwenspersoon)
- Meerdere trajectondersteuners: uitzonderlijk (bv. contextbegeleiding JH, vertrouwenspersoon) + *combinatie van trajectondersteuningsvormen*
- Bekwame vrijwilligers: uitzonderlijk (bv. buddy's, brugfiguren, gezinscoaches, vertrouwenspersonen)

Bevindingen

▣ Looptijd

- ▬ Naargelang behoefte
 - Niet vooraf bepaald – onbeperkte herinstap
 - Verschillend naargelang lokale/regionale werking
 - Beperkt in tijd:
 - ▼ Niet verlengbaar – eenmalig verlengbaar
 - ▼ Kunnen gemiddelde looptijd benaderen of overschrijden van 'werken zonder vooraf bepaalde looptijd'
- ▬ Insteek = tot specifieke aangemelde problematiek weggewerkt is
 - Bv. casusregie: 'geweld is duurzaam gestopt'
- ▬ Aanspreekbaar na afronding: minderheid

▣ Continuïteit

- ▬ Varianten in 'geen onderbreking in traject'
 - dezelfde persoon - dezelfde organisatie – (informatieoverdracht) andere persoon / organisatie
- ▬ Zie 'looptijd' en 'aanspreekbaar na afronding'

▣ Intensiteit

- ▬ Afgestemd op behoeften, vragen, noden
 - 'systematisch' (8) - 'naargelang de werking' (1) of 'vastgelegd met marge' (3)

Oorspronkelijke formuleringen regelgeving Vroeg en nabij Aangepaste formuleringen i.f.v. overlap vermijden en op basis van input bij opmaak van de 24 fiches aanvullingen en opmerkingen	1G1P	Brugfiguren	Buddy's	Casemanager zorg	Casusregie (Veilig Huis)	CAW- trajecten	Consulenten (OCJ, SDJ, VK)	Contextbegel. Jeugdhulp	Contextbegel. VAPH	Doelgerichte zorg	Draaischijf- functie CLB	GBO-sw. -verband	Gezins- coaching	JAC-trajecten	Jeugdhulp- regie	Jeugd- welzijnswerk	Lokale Teams K&G	D.O.P.	OCMW	Trajectgezel	Vertrouwens- persoon JH	Zorg- coördinatie	Zorg- garantie	Zorg- regisseur
Looptijd																								
De TO komt in beeld wanneer het gezin, de jongere daar behoefte aan hebben, en blijft in beeld, zo [lang] als de TO en het gezin of de jongere oordelen dat er een behoefte blijft.				x				x				x			x		x	x				x	x	
Een TO ... in beeld blijft voor gezin gedurende hele traject, ook in crisissituaties.																								
breder dan TB in JHV dat vooral op casusregie inzet. > TO is er ook wanneer er geen formele jeugdhulpverlening (meer) is, ook terugvalbasis voor jongere, hun gezin en context na afrondding zorg- en ondersteuningstraject TO is een terugvalbasis, ook wanneer andere hulp gestopt is. geïntegreerde zorg en ondersteuning: ... verwijzing naar de hele levensloop																								
(verschil vertrouwensfiguur JHV): TO kan in beeld komen vooraleer er sprake is van (jeugd)HV ...																								
Intensiteit																								
moet mogelijk zijn om, als de ondersteuningsnoden (tijdelijk of permanent) minder zijn, contact te kunnen blijven hebben, en zo enerzijds een vinger aan de pols te houden bij de gezinnen of gezinnen toe te laten contact te nemen indien de situatie opnieuw zou vragen om extra ondersteuning. > (wisselende) intensiteit naargelang behoefte																								
Principe: Continuïteit																								
continuïteit: de voortzetting zonder onderbreking van het zorg- of ondersteuningstraject > <i>zie ook looptijd > al dan niet continuïteit 'tijdens de hele levensloop of tot zolang betrokkene behoefte heeft?</i>				x				x				x			x		x	x				x	x	

Bevindingen

▣ Actief en proactief

- ▬ Ondersteuningsbehoeften – onderbescherming – levensdoelen en levenskwaliteit
- ▬ Actief opzoeken - mee aan de slag gaan – informeren over rechten

▣ Generalistische ondersteuning ...

- ▬ Merendeel 'integraal perspectief op diverse levensdomeinen'
- ▬ Uitzondering: gerichte focus, finaliteit

▣ ... specialistische ondersteuning

- ▬ Uitzonderlijk
 - Gelinkt aan wie de ondersteuningsrol opneemt
 - Gelinkt aan finaliteit: cf. supra: focus op 'regie' dan wel 'ondersteuning in en mét gezin'

Oorspronkelijke formuleringen regelgeving Vroeg en nabij
Aangepaste formuleringen i.f.v. overlap vermijden en op
basis van input bij opmaak van de 24 fiches
aanvullingen en opmerkingen

[illegible]

Bevindingen

■ Oplossings- en krachtgericht

- Gelijkwaardigheid
 - Om en bij helpt ✓ ✓
- Samen bekijken wat ze willen en kunnen veranderen
 - Merendeel ✓ ✓
- Vertrekkend vanuit positieve en werkzame factoren - Rekening houden met hun mogelijkheden en sterktes
 - Merendeel ✓ ✓

■ Participatie en cocreatie

- Dialoog mogelijke stappen
 - Merendeel ✓
- Kindperspectief
 - Om en bij helpt ✓
- Transparantie traject
 - Merendeel ✓ ✓

■ Eigen regie

- Controle uitoefenen of leiding nemen
 - Merendeel ✓
- Eigen verantwoordelijkheid
 - Uitzonderlijk expliciete verwijzing
 - *Mogelijke negatieve connotatie?*
- Uitzondering: verontrustende situaties
 - Minderheid expliciete verwijzing

[illegible]

Bevindingen

Politiserend

Oorspronkelijke formuleringen regelgeving Vroeg en nabij Aangepaste formuleringen i.f.v. overlap vermijden en op basis van input bij opmaak van de 24 fiches <i>aanvullingen en opmerkingen</i>	1G1P	Brugfiguren	Buddy's	Casemanager zorg	Casusregie (Veilig Huis)	CAW- trajecten	Consulenten (OCI, SDJ, VK)	Contextbegel. Jeugdhulp	Contextbegel. VAPH	Doelgerichte zorg	Draaischijf- functie CLB	GBO-sw. -verband	Gezins- coaching	JAC-trajecten	Jeugdhulp- regie	Jeugd- welzijnswerk	Lokale Teams K&G	D.O.P.	OCMW	Trajectgezel	Vertrouwens- persoon JH	Zorg- coördinatie	Zorg- garantie	Zorg- regisseur
Principe: Politiserend																								
de actoren hiaten en drempels op het vlak van beleid en hun eigen werking en aanbod en op administratief en regelgevend vlak zichtbaar maken																								
... in dialogoog gaan binnen hun eigen organisatie en binnen het netwerk waar ze deel van uitmaken, en met de betrokken overheden; > zie volgende																								
dialogoog in netwerk																								
dialogoog met betrokken overheden																								
<i>Hiaten en drempels actief wegwerken, daarin bijdragen</i>					ja	ja						ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja				ja		
<i>Sensibiliseren samenleving; bekendmaking van de ondersteuningsmogelijkheden enz.</i>	ja				ja		ja						ja											

Bevindingen

Impactgedreven

Oorspronkelijke formuleringen regelgeving Vroeg en nabij Aangepaste formuleringen i.f.v. overlap vermijden en op basis van input bij opmaak van de 24 fiches aanvullingen en opmerkingen	1G1P	Brugfiguren	Buddy's	Casemanager zorg	Casusregie (Veilig Huis)	CAW- trajecten	Consulenten (OCJ, SDJ, VK)	Contextbegel. Jeugdhulp	Contextbegel. VAPH	Doelgerichte zorg	Draaischijf- functie CLB	GBO-sw. -verband	Gezins- coaching	JAC-trajecten	Jeugdhulp- regie	Jeugd- welzijnswerk	Lokale Teams K&G	D.O.P.	OCMW	Trajectgezel	Vertrouwens- persoon JH	Zorg- coördinatie	Zorg- garantie	Zorg- coördinatie	
Principe: Impactgedreven																									
transparant maken voor de kinderen, jongeren, hun gezin en context, en aanstaande ouders, waaraan zij zorg en ondersteuning verlenen > (deels) overlap met 'transparantie zorg- en ondersteuningsproces																									
transparant maken binnen de eigen organisatie																									
transparant maken... voor het netwerk waarvan zij deel uitmaken																									
transparant maken t.a.v. overheid																									
transparant maken t.a.v. de samenleving																									
...dat in samenwerking doen met de kinderen, jongeren, hun gezin en context, en aanstaande ouders;																									
de actoren reflecteren en leren over de wijze waarop de praktijk, het aanbod en de dienstverlening beter afgestemd kunnen worden op de behoeften en verwachtingen van kinderen, jongeren, hun gezin en context, en aanstaande ouders; de actoren hun beleid en praktijk effectief aanpassen aan de behoeften en verwachtingen op basis van continue impactmeting																									
Andere principes																									
Ander principe: snelle opstart	ja			ja								ja	j/n												
Ander principe: plan opstellen	ja	j/n		ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja			nee		ja				ja	ja	ja		ja	ja	ja
Ander principe: al dan niet gratis: werd nog niet systematisch voor elke ondersteuningsvormen ingevuld		ja	ja		ja	ja			nee		ja			ja				ja			ja				

Bevindingen

Competenties trajectondersteuner

Oorspronkelijke formuleringen regelgeving Vroeg en nabij Aangepaste formuleringen i.f.v. overlap vermijden en op basis van input bij opmaak van de 24 fiches aanvullingen en opmerkingen	1G1P	Brugfiguren	Buddy's	Casemanager zorg	Casusregie (Veilig Huis)	CAW- trajecten	Consulenten (OCJ, SDJ, VK)	Contextbegel. Jeugdhulp	Contextbegel. VAPH	Doelgerichte zorg	Draaischijf-functie CLB	GBO-sw.-verband	Gezins-coaching	IAC-trajecten	Jeugdhulp-regie	Jeugd-welzijnswerk	Lokale Teams K&G	D.O.P.	OCMW	Trajectgezel	Vertrouwens-persoon JH	Zorg-coördinatie	Zorg-garantie	Zorg-regisseur
Competenties Trajectondersteuner: Onpartijdig en onafhankelijk + mogelijke aanvulling																								
stelt zich onpartijdig en onafhankelijk op; ... bij de ondersteuning zelf en bij het uitvoeren van zijn opdrachten, onpartijdig opstellen, met blik naar buiten en naar brede partnerschap binnen het netwerk, niet enkel naar eigen aanbod of organisaties toeleiden																								
Andere competentie: Belangenbehartiger > kan aansluiten bij politiserend werken		ja		ja		ja							ja			ja						ja		
Competenties Trajectondersteuner: Overzicht en kennis zorg- en ondersteuning																								
behoudt het overzicht over de verschillende zorg- en ondersteuningstrajecten ; opereert als gids in het netwerk van actoren, aanbod en expertise, heeft grondige kennis van de sociale kaart, heeft vanuit een generalistische blik zicht op de mogelijke zorg en ondersteuning en op de actoren die die zorg en ondersteuning organiseren of weet zich hierover te informeren;																								
Competenties Trajectondersteuner: Linken verbinding bemiddeling gezin-HV																								
Linken-verbinding-bemiddeling gezin - hulpverlening																								
Competenties Trajectondersteuner: Generalistisch ... specialistisch																								
kan ook zelf generalistische of meer gespecialiseerde ondersteuning bieden;																								
Competenties Trajectondersteuner: Op maat kwetsbare gezinnen, verschillende en complexe problemen																								
... belangrijk is dat een TO intensieve ondersteuning biedt of kan bieden op maat van kwetsbare gezinnen met kinderen die kampen met diverse, vaak complexe problemen. > overlap met doelgroep en daarbij ingesloten 'in het bijzonder voor mensen in kwetsbare situatie'																								
Andere competentie: Samenwerking coördineren, regie bij afstemming hulp enz.	ja				ja		ja	ja								ja				ja				

Overwegingen voor mogelijke verdere stappen

- Wanneer is er effectief sprake van trajectondersteuning?
 - ▬ Wat is essentieel, welke kenmerken moeten minimaal gerealiseerd worden?
 - ▬ In welke gradatie moeten kenmerken aanwezig zijn, bv.
 - Continuïteit
 - ▼ Cf. 'Zo lang als nodig', 'Zo lang als dat de betrokkene een behoefte heeft', 'Trajectondersteuner moet aanspreekbaar blijven, ook als vragen/noden een antwoord kregen,'
 - ▼ Cf. Hele levensloop? Hele levensloop voor iedereen of voor bepaalde groepen?
 - ▼ Cf. Vanuit een organisatie dan wel door een vaste (aanspreekbare) trajectondersteuner?
 - Generalistisch – specialistisch
 - ▼ Cf. mate waarin trajectondersteuner meer gespecialiseerde ondersteuning moet kunnen bieden > op niveau van trajectondersteuner, backoffice of een andere professional?
 - ▬ Statuut kenmerken in memorie van toelichting (zie supra)
 - Cf. Keuze betrokkene? Al dan niet vrijwilligers? Looptijd? Intensiteit?

Overwegingen voor mogelijke verdere stappen

■ Wanneer is er effectief sprake van trajectondersteuning?

■ Draagwijdte en verenigbaarheid van beschreven rollen en opdrachten?

■ Bv.

Neutraal Onafhankelijk	Zelf ondersteuning bieden	Belangenbehartiger
• Zie regiefunctie, casemanagersfunctie • Biedt zelf geen 'concrete' steun aan het gezin, de betrokkene(n)	• In en mét het gezin, de betrokkenen, hun ondersteuningsnaden (pro)actief aan de slag gaan	• T.a.v. diensten en organisaties • basisrechten • gezinsperspectief, ouder- en kindperspectief

■ Integraal traject? Wat zijn essentiële componenten?

- Informeren – vraagverheldering – planning – linking – uitvoering – monitoring – evalueren

Overwegingen voor mogelijke verdere stappen

- Essentiële randvoorwaarden voor (methodiek) trajectondersteuning?
 - ▬ Inbedding ➤ mandaat trajectondersteuner?
 - Bv. mandaat van de eigen organisatie?
 - Bv. inbedding en mandaat van een samenwerkingsverband?
 - Bv. inbedding en gemeenschappelijke ondersteuning, vorming enz.?
 - ▬ Inbedding ➤ organisatie-overschrijdende methodiek?
 - Bv. pool van trajectondersteuners vanuit verschillende diensten en organisaties?
 - Wat vraagt dat op organisatorisch, inhoudelijk en regelgevend vlak?
 - ▬ Wat is nodig om continuïteit en al dan niet ook flexibiliteit in intensiteit te kunnen realiseren?
 - Bv. caseload
 - ▬ ...

Overzicht

Situering trajectondersteuning (Opgroeien)

- Trajectondersteuning in het Vlaams regeerakkoord en de beleidsnota WVG en armoedebestrijding
- Trajectondersteuning in het kaderdecreet Vroeg en nabij (incl. memorie van toelichting)

Het exploratief onderzoek (Odisee)

- Onderzoeksopzet
- Hindernissen en aandachtspunten
- Bevindingen
- Overwegingen voor mogelijke verdere stappen

➡ Voorstel verdere stappen (Opgroeien)

Vervolg en voorstel verdere stappen (Opgroeien)

- **Complexe realiteit** des te duidelijker
- Hoe kunnen we er **samen** voor zorgen dat er meer duidelijkheid wordt gecreëerd **voor gezinnen, kinderen, jongeren**? Hoe kunnen we stroomlijnen? Hoe kunnen we cesuren tussen sectoren/werkingen tot een minimum beperken/weg werken?
- Hoe kunnen we de doelstelling 'realiseren van **trajectcontinuïteit** en brede **generalistische** ondersteuning' voor elk kind, gezin, jongere realiseren?
- Kunnen we de principiële stelling onderschrijven dat trajectondersteuning niet het enige, maar wel een **noodzakelijk element is om tot geïntegreerde zorg te komen**?

Vervolg en voorstel verdere stappen (Opgroeien)

Niet mogelijk vandaag uit te klaren, vraagt engagement en gezamenlijke investering

Oproep: tot een **intersectoraal gedragen concept** komen.

Proces **afstemmen op plannen, programma's**,... verschillende agentschappen, departementen:

- Geïntegreerde zorg, miv concepten casemanagement en zorgcoördinatie
- Pilots basiszorg en –ondersteuning
- Perspectiefplan 2040
- ...

Vervolg en voorstel verdere stappen (Opgroeien)

Voorstel **vervolgstappen**:

- Opstart **intersectorale werkgroep** 'trajectondersteuning'
- **Delen onderzoek**: ten laatste eind juni
- Komen tot een gedragen **intersectoraal concept**
- Uitwerken **kader** 'trajectondersteuning' + essentiële randvoorwaarden (inhoudelijk, regelgevend, organisatorisch)
- Voorstel: 'trajectondersteuning' opnemen in het **VAPA** vanuit verschillende agentschappen - departementen

Vervolg en voorstel verdere stappen (Opgroeien)

Opstart **intersectorale werkgroep** 'trajectondersteuning'

- Wie sluit aan?
- Voorstel: gedeeld trekkerschap
- Timing en beoogde output:
 - Eind juni: eerste voorstel intersectoraal gedragen concept
 - Eind 2025:
 - Kader voor trajectondersteuning (waar moet minimaal aan voldaan zijn?)
 - Creëren van randvoorwaarden + bepalen processen

Vervolg en voorstel verdere stappen (Opgroeien)

- Iedereen koppelt intern terug – aftoetsen voorstellen
- Oproep: afwezige collega's informeren
- Opname toelichting wordt gedeeld – vertrouwelijk
- Nieuw fysiek overleg in te plannen om concrete afspraken te maken

Dank!

Vragen?

Over de opzet en het vervolg:

Tine Rommens

tine.rommens@opgroeien.be

Opgroeien

Over het onderzoek:

Kristien Nys

kristien.nys@odisee.be